

למשה: חייך מכל שמות שנקראו לך איני קורא לך אלא בשם שקראתה לך בתיה בת פרעה. 'ותקרא שמו משה' (שמות ב, י) - 'ויקרא אל משה'.

סידור של מידות טובות (י"ד אייזנשטיין, אוצר המדרשים, עמוד 70): 'ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמור' - הרי תשע תיבות כנגד תשעה קרבנות: עולה מנחה חטאת אשם מילואים השלמים הבכור המעשר והפסח הרי תשעה.

ישעיהו פרק מד: (י) מי יצר אל ויפסל נסך / לבלתי הועיל: (יא) הן כל חבירי יבשו וחרשים המה מאדם / יתקבצו כלם יעמדו יפחדו יבשו יחד: (יב) חרש ברזל מעצד / ופעל בפחם / ובמקבות יצרהו / ויפעלהו בזרוע כחו / גם רעב ואין פח לא שתה מים וייער: (יג) חרש עצים נטה קו / יתארהו בשרד / יעשהו במקצועות ובמחוגה יתארהו / ויעשהו כתבנית איש כתפארת אדם לשבת בית: (יד) לכרת לו ארזים ויקח תרזה ואלון ויאמץ לו בעצי יער / נטע און וגשם יגדל: (טו) והיה לאדם לבער / ויקח מהם ויחם / אף ושיק ואפה לחם / אף יפעל אל וישתחו / עשהו פסל ויסגד למו: (טז) חציו שרף במו אש על חציו בשר יאכל וצלה צלי וישבע אף יחם ויאמר האח חמותי ראיתי אור: (יז) ושארייתו לאל עשה לפסלו / יסגד לו וישתחו ויתפלל אליו ויאמר הצילני כי אלי אטה: (יח) לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם מהשפיל לבתם: (יט) ולא ישיב אל לבו ולא דעת ולא תבונה לאמר / חציו שרפתי במו אש ואף אפיתי על גחליו לחם אצלה בשר ואכל / ויתרו לתועבה אעשה לבול עץ אסגוד:

משנה בבא קמא י, י: מוכין שהכובס מוציא הרי אלו שלו, ושהסורק מוציא הרי אלו של בעל הבית... החיית ששיר מן החוט כדי לתפור בו ומטלית שהיא שלש על שלש הרי אלו של בעל הבית, מה שהחרש מוציא במעצד הרי אלו שלו ובכשיל של בעל הבית, ואם היה עושה אצל בעל הבית אף הנסורות של בעל הבית:

בבלי בבא קמא קיט ע: תנו רבנן: מסתתי אבנים - אין בהם משום גזל; מפסגי אילנות, מפסגי גפנים, מנקפי

פסיקתא דרב כהנא, פיסקא ו: א"ר יוסה מפני מה מתחילין לתינוקות מתורת כהנים, אם כן יתחילו להן מבראשית, אלא אמר הקדוש ברוך הוא מה הקרבנות טהורים והתינוקות טהורים, יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים.

ויקרא א, א: ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר:

פירוש הרא"ש לפסוק: ויקרא אל"ף קטנה, לפי שהיה מקטין עצמו בכל, דכתיב 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה'

בבלי יומא ד ע"ב: למה הקדים קריאה לדיבור? לימדה תורה דרך ארץ, שלא יאמר אדם דבר לחבירו אלא אם כן קורהו. / לאמור - אמר רבי מוסיא בר בריה דרבי מסיא משמיה דרבי מנסיא רבה: מניין לאומר דבר לחבירו שהוא בבל יאמר, עד שיאמר לו לך אמור - שנאמר 'וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמור'.

ויקרא רבה א, א: באהל מועד עמד לו [משה] מן הצד. א"ל הקדוש ברוך הוא עד מתי את משפיל עצמך? אין השעה מצפה אלא לך, תדע לך שהוא כן שמכולן לא קרא הדיבור אלא למשה - 'ויקרא אל משה'.

לקח טוב לפסוק: 'ויקרא אל משה'. מיכן לא יכנס אדם לבית חבירו אלא אם כן יאמר לו הכנס. קל וחומר ממשנה (שמות מ) 'ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד'... וכתוב 'ויקרא אל משה'.

מדרש תנחומא ויקרא, א: וכן הוא אומר 'בעשותו למטר חוק ודרך לחיזי קולות' (איוב כח, כו) - שעשה לו הקדוש ברוך הוא דרך לאותו הקול שילך אצל משה בלבד, שנאמר 'ויקרא אל משה וידבר ה' אליו', אליו היה נשמע ולא לאחר.

ויקרא רבה א, ג: עשרה שמות נקראו לו למשה. ירד חבר יקותיאל אבי גדור אבי סוכו אבי זנוח... טוביה ... שמעיה ... אביתר ... ומשה. אמר לו הקדוש ברוך הוא

היגי, מנכשי זרעים ועודרי ירקות, בזמן שבעה"ב מקפיד עליהם - יש בהן משום גזל, אין בעל הבית מקפיד עליהן - הרי אלו שלו.

שמות רבה י, א: 'ויתרון ארץ בכל הוא' (קהלת ה, ח). ר' יהודה אומר: אפילו דברים שאתה רואה אותן כאילו הן מיותרין בעולם, כגון שיבא למעבד חבלא, טוביא למטיך גניא, אף הן בכלל הנייתו של עולם הן.

בראשית רבה מא, א: 'צדיק כתמר יפרח' (תהילים צג, ג), מה תמרה זו אין בה פסולת, אלא תמריה לאכילה, ולולביה להלל, חריות לסכון, סיבים לחבלים, סנסנים לכברה, שפעת קורות להקרות בהם את הבית כך הם ישראל אין בהם פסולת, אלא מהם בעלי מקרא, מהם בעלי משנה, מהם בעלי תלמוד, מהם בעלי הגדה.

ישעיהו פרק מד: (א) וְעֵתָה שָׁמַע יַעֲקֹב עֲבָדֵי יִשְׂרָאֵל בְּחֶרְתֵי בו: (ב) כֹּה אָמַר ה' עֲשֹׂךְ וְיִצְרָךְ מִבְּטָן יַעֲזָרְךָ / אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב וְיִשְׁרֹן בְּחֶרְתֵי בו:

ירמיהו פרק מו: (כז) וְאֶתָּה אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשְׁעֶךָ מִרְחוֹק וְאֵת זֶרְעֶךָ מֵאֶרֶץ שְׁבָיִם וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקֵט וְשָׁאֲנוּ וְאֵין מִחְרִיד:

בבלי תענית ה ע"ב: רב נחמן ורבי יצחק הוו יתבי בסעודתא, אמר ליה רב נחמן לרבי יצחק: לימא מר מילתא! אמר ליה, הכי אמר רבי יוחנן: אין מסיחין בסעודה, שמא יקדים קנה לושט ויבא לידי סכנה. בתר דסעוד אמר ליה: הכי אמר רבי יוחנן: יעקב אבינו לא מת. - אמר ליה: וכי בכדי ספדו ספדינא וחנטו חנטייא וקברו קברייא? - אמר ליה: מקרא אני דורש, שנאמר 'ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים', מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים - אף הוא בחיים.

ויקרא רבה כט, ב: 'ואתה אל תירא עבדי יעקב' מדבר ביעקב, דכתיב (בראשית כח) 'ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלוהים עולים ויורדים בו'. אמר ר' שמואל בר נחמן אלו שרי אומות העולם דאמר ר' שמואל בר נחמן מלמד שהראה הקדוש ברוך הוא ליעקב אבינו שרה של בבל עולה שבעים עווקים ושל מדי נ"ב ושל יון ק"פ ושל אדום עולה ולא יודע כמה, באותה שעה נתיירא יעקב אבינו אמר אפשר שאין לזה ירידה אמר לו הקדוש ברוך הוא 'ואתה אל תירא עבדי

יעקב' אפילו הוא עולה ויושב אצלי משם אני מורידו. / אמר רבי ברכיה ור' חלבו ור' שמעון בן יוחאי בשם ר' מאיר מלמד שהראה הקדוש ברוך הוא ליעקב שרה של בבל עולה ויורד של מדי עולה ויורד ושל יון עולה ויורד ושל אדום עולה ויורד אמר הקדוש ברוך הוא ליעקב אף אתה עולה. באותה שעה נתיירא יעקב אבינו ואמר שמא חס ושלום כשם שלא לו ירידה אף לי כן, אמר לו הקדוש ברוך הוא 'ואתה אל תירא' אם אתה עולה אין לך ירידה עולמית, לא האמין ולא עלה... אמר לו הקדוש ברוך הוא אלו האמנות ועלית עוד לא ירדת ועכשיו שלא האמנת ולא עלית עתידין בניך שיהו משתעבדין בד' מלכיות בעולם הזה במסים ובארנוניות ובגלגליות באותה שעה נתיירא יעקב אמר לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע יכול לעולם אמר לו (ירמיה ל) 'ואל תחת ישראל' כי הנני מושיעך מרחוק... ושב יעקב מבבל, ושקט ממדי, ושאנו מיון, ואין מחריד מאדום.

פיוט קדום

אָמַר ה' לִיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
בְּחַר ה' בְּיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
גָּאֵל ה' אֶת יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
דָּרַךְ כּוֹכַב מִיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
הַבָּאִים יִשְׂרָשׁ יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
וְיָרֵךְ מִיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
זָכַר זֹאת לִיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
חֲדוֹת יִשְׁוֹעוֹת יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
טוֹבוֹ אוֹהֶלֶיךָ יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
יֹרֵה מִשְׁפָּטֶיךָ לִיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
כִּי לֹא נֶחַשׁ בְּיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
לֹא הִבִּיט אָנֹכִי בְּיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
מִי מָנָה עִפְרָיִם יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
נִשְׁבַּע ה' לִיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
סָלַח נָא לַעֲוֹן יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
עֲתָה הֲשִׁב שְׁבוֹת יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
פָּדָה ה' אֶת יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
צִוָּה יִשְׁוֹעוֹת יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
קוֹל קוֹל יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
רָנִי וְשִׂמְחִי לִיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
שָׁב ה' אֶת שְׁבוֹת יַעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:
תַּתֵּן אֶמֶת לִיעֲקֹב. אֵל תִּירָא עֲבָדֵי יַעֲקֹב:

אל תירא עבדי יעקב / עמנואל הרוסי ומרדכי זעירא

אל תירא, עבדי יעקב,
הוי, חלמתי חלום,
אל תירא, עבדי יעקב,
מה נורא המקום!
נצב לו הסלם
עם מלאכי שמים,
עולים ויורדים כלם
עם צחורי-כנפים...

יישר כוחך, יעקב, אָחא!
קומה לדרךך קדמה, מזרחה!
לך קדימה,
אל תחטה,
לך לך,
כי תקום
הארץ עתה
לך ולזרעך!

אל תירא עבדי יעקב היא האוטוביוגרפיה של יעקב נאמן
(2017 - שנת פטירתו)

"אל תירא עבדי יעקב" היא כותרת נאום של משה דיין
בפני בוגרי פו"ם בשנת 1969 במהלך מלחמת ההתשה:
"בהקשר זה, צריך גם להבין את אל תירא עבדי יעקב.
"אל תירא" אין פירושו אל דאגה. אמירה זו של הבורא
לעם היהודי לא באה לתת להם פוליטת ביטוח ולומר:
אין לכם ממה לחשוש, תסמכו עלי, קונה שמים וארץ,
שאפתור את בעיותיכם - אלא להיפך. "אל תירא עבדי
יעקב" משמעותה: יעקב, אל תהיה יראן, אל תהיה
פחדן. גזור נגזר עליך לחיות במאבק מתמיד וחלילה לך
מלהיכשל בפחדנות!"

מי אנחנו? בית אבי חי מזמין אתכם לחוויה של תרבות יהודית-ישראלית מקורית.

אנו מקיימים מדי חודש עשרות אירועים אשר מזמינים את המשתתפים בהם ליהנות משפע של יצירה אמנות ומהזדמנויות להרחבת אופקים בתחומים שונים ומגוונים. בימים אלו, הבית עצמו הנמצא במרכז ירושלים, סגור, אך אתם מוזמנים לקחת חלק במגוון האירועים הרבים שאנחנו מקיימים באופן שוטף בבלטפורמות הדיגיטליות השונות.